

pad), welke laatste géén gepaarde gewrichtsknobbels heeft. *Bufo calamita* heeft nauwelijks zichtbare zwemvliezen. Bovenstaande feiten zullen voor de „gelegenheden“-terrariumhouder wellicht van weinig nut zijn. Diegenen echter, die de

door hen gevangen dieren wat nauwkeuriger willen determineren, hoop ik hiermede een paar waardevolle gegevens te hebben verstrekt.

*) *Petit Atlas des Amphibiens et Reptiles*; „*Lacerta*“-bibliotheek Nos. 106 en 107.

Broedverzorging door *Lacerta muralis laur*.

door Mario Fumagalli, Madrid, Vertaling J. W. Rotermundt

In de mij ten dienste staande literatuur werd, voor zover ik kon nagaan, geen melding gemaakt van een feit, dat ik mij als jongen herinner meer dan eens te hebben waargenomen.

Door het hier te publiceren hoop ik inlichtingen te verkrijgen over soortgelijke waarnemingen, die eventueel door andere herpetologen op dit gebied mochten zijn gedaan.

In de onmiddellijke omgeving van Genua (Italië) en zelfs in de grotere tuinen binnen de stad, is *Lacerta muralis Laur.* (Muurhagedis) een zeer algemene soort, niet alleen gedurende de hete zomerdagen, maar ook in de winter zo gauw een periode van mooi weer zonnenschijn brengt op de muren, die door deze aardige dieren worden bewoond. Behalve de typicavorm vindt men ook de forsere *Lacerta muralis brueggemanni*. Bij Quarto dei Mille was dit de variëteit, die gewoonlijk te zien was op de top en de zijanten van de hoge muren langs de dromerige lanen, die leidden naar de stille, oude villa's, half bedolven onder een massa altijd-groene plantengroei. Als jongen placht ik op dergelijke plaatsen rond te zwerven om deze hagedissen te vangen met een lus, gemaakt van een lange, buigzame grashalm.

Nu heb ik vaak gezien hoe hagedissen van deze soort een ei in hun bek namen zodra zij mijn nadering bemerkten (een ei, dat had gelegen in het deel van hun hol, dat aan de zonnestrallen was blootgesteld)

en daarna wegvluchtten naar het donkere en diepere, ontoegankelijke deel van het hol, waarin zij woonden.

Dit feit, dat mij reeds toen sterk verwonderde, schijnt te wijzen op een zeker overleg, dat de dieren op deze (voor een kleine hagedisachtige) tamelijk ongebruikelijke manier doet handelen. Misschien willen zij — door hun eieren aan de warmte van de zon bloot te stellen — de ontwikkeling van het embryo bespoedigen; misschien doen zij het ook om hen te drogen na een regenbui, bijvoorbeeld om de doodbrennende schimmels te verhinderen zich op de eischaal te vormen.

Hoe het ook zij, een dergelijk gedrag vormt naar mijn mening de eerste stap op de weg naar verzorging van de jongen en is weer eens een argument voor de betrekkelijk hoge verstandelijke ontwikkeling van de muurhagedis.

Noch bij *Tarentola mauritanica* Linn. (Muurgecko), een bijna even vaak voorkomende soort, noch bij de kleinere, veel zeldzamere *Hemidactylus turcicus* Linn., heb ik ooit iets dergelijks waargenomen, hoewel beide soorten vaak te vinden waren als zij lagen te zonnen voor de ingang van dezelfde hopen, die door *Lacerta muralis* werden bewoond.

Zijn er soms lezers, die dergelijke waarnemingen hebben gedaan bij deze of andere verwante soorten of dit feit ergens vermeld vonden?

Meer persoonlijk contact gewenst?

Ons lid de heer **H. Hermans**, Kaldenkerweg 34 te Venlo — die ons reeds op diverse interessante veld-biologische waarnemingen in de omgeving van zijn woonplaats attent maakte — schreef ons dezer dagen het volgende:

„Het idee lijkt mij lang niet zo gek, wanneer u in ons orgaan de leden opwekt om te komen tot een meer onderling contact. Wat zou het niet aardig zijn wanneer bijv. — om maar iets te noemen — een Utrechts terrariumliefhebber gastvrijheid werd verleend voor één of meerdere dagen door een Limburgs liefhebber. De Utrechtenaar

kan dan zijn hart ophalen aan al dat ge-dierte dat in dat wondermooie Zuid-Limburgs landschap wordt aangetroffen, terwijl de Limburger — die misschien nog nooit een ringslang in de vrije natuur heeft gezien — bij zijn tegenbezoek door zijn gastheer naar een of ander gezegend plekje wordt gebracht, waar hij bij wijze van spreken zijn hals breekt over deze dieren“.

Deze suggestie is ons uit het hart gegrepen en wij staan graag ruimte in onze rubriek: „Vraag en aanbod“ ter beschikking van leden, die eventueel „een ruiltje willen leggen“.